

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
Puhelin 029 56 42611
Faksi 029 56 42760
Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Antopäivä
11.3.2016

Päätösnumero
16/0112/3

Diaarinumerot
01783/14/5110
01787/14/5110

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1. Turun seudun puhdistamo Oy, Turku
2. Turun kaupunki

Luvan hakija Turun seudun puhdistamo Oy, Turku

Päätös, johon on haettu muutosta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
1.10.2014 nro 167/2014/2

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut Länsi-Suomen ympäristölupa-
viraston Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle 22.9.2003 myöntämän ympä-
ristöluvan nro 47/2003/4 määräykset.

Ympäristölupa jätevedenpuhdistamon toimintaan koskee hakemuksen mukais-
ten Turun, Raision, Kaarinan, Paimion ja Naantalien kaupunkien sekä Liedon,
Ruskon, Maskun, Nousiaisten ja Mynämäen sekä myöhemmin Auran, Pöytyän
ja Oripään sekä Marttilan ja Sauvon kuntien vesihuoltolaitosten viemäriver-
koston yhdyskuntajätevesien sekä viemäroinnin piirissä olevien teollisuusjä-
tevesien ja viemäriverkostoon johdettavien sakokaivolietteiden ja muiden vas-
taavien lietteiden lupamääräysten mukaista käsittelyä puhdistamossa ja käsitel-
tyjen jätevesien johtamista purkuviemärillä nykyisessä purkupaikassa Linnan-
aukon satama-altaaseen Turun kaupungissa. Puhdistamon mitoituskuurmituk-
sen (22 000 kg BOD_{7ATU}/d) mukaan laskettu asukasvastineluku (avl) on
315 000.

Aluehallintovirasto on hylännyt Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunnan
10.000 euron suuruista vuotuista haittakorvausta koskevan vaatimuksen.

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesta toiminnasta rantakiinteistöjen vir-
kistyskäytölle aiheutuneet ja myöhemmin aiheutuvat vahingot on määrätty
korvattavaksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston 19.3.2013 antamalla päätök-
sillä nrot 57/2013/2, 58/2013/2, 59/2013/2 ja 60/2013/2. Kalataloushaittojen
ehkäisemiseksi on määrätty kalatalousmaksu.

Lupa on liitetty päätöksestä tarkemmin ilmenevät lupamääräykset 1-18, joista lupamääräys 2 kuuluu seuraavasti:

Jäteveden käsittely ja päästöt vesiin

2. Puhdistamolle johdettavat jätevedet on käsiteltävä biologis-kemiallisesti hakemuksessa esitetyllä tai puhdistusteholtaan vähintään sitä vastaavalla tavalla. Käsittelytulosten on täytettävä kokonaistypen osalta vuosikeskiarvoina ja muiden parametrien osalta neljännesvuosikeskiarvoina laskettuna seuraavat pitoisuuden ja käsittelytehon raja-arvot:

	Enimmäispitoisuus, mg/l	Vähimmäisteho, %
BOD _{7ATU} , O ₂	10	95
COD _{Cr} , O ₂	60	90
Kokonaisfosfori, P	0,3	95
Kokonaistyyppi, N	-	75
Kiintoaine	15	95

Poikkeustilanteet, ohijuoksu- ja ylivuodot puhdistamolla sekä viemäriverkostoissa lasketaan mukaan puhdistustulokseen. Mikäli ohijuoksu- tai ylivuotona johdetun jäteveden laadusta ei ole käytettävissä luotettavaa tietoa, laskennassa käytetään jäteveden pitoisuusarvoina puhdistamolle johdetun jäteveden keskimääräisiä pitoisuusarvoja laskentajakson aikana.

Mereen johdettavat jätevedet on varauduttava hygienisoimaan vuoden 2018 alusta alkaen ainakin 1.5.–31.10. välisenä aikana ja esitettävä suunnitelma Varsinais-Suomen ELY-keskukselle 30.6.2016 mennessä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Turun seudun puhdistamo Oy* on vaatinut, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan siten, että päätös astuu muutoksenhausta huolimatta välittömästi voimaan ratkaisuosan toisen kappaleen mukaisesti myös Auran, Pöytyän ja Oripään sekä Marttilan ja Sauvon yhdyskuntajätevesien osalta. Lisäksi lupamääräystä 2 on muutettava siten, että määräyksen viimeisessä kappaleessa oleva hygienisointia koskeva vaatimus poistetaan.

Valituksen perusteluissa on viitattu liitteenä toimitettuun Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n lausuntoon jätevesien hygienisointivaatimuksesta nro 301-14-7234. Lausunnon mukaan merialueen velvoitetarkkailussa tutkittujen indikaattoribakteerien perusteella laitoksen toimiessa normaalisti jätevedet eivät aiheuta oleellista hygieenista haittaa merialueen virkistyskäytölle, mutta hygieeninen tila saattaa jonkin verran heiketä Linnanaukolla, joka ei satamatoimintojen vuoksi sovellu uintiin, kalastukseen tai veneilyyn. Merialueen hygieeninen tila heikkenee voimakkaasti vain tulvatilanteissa, mutta vuoden 2009 jälkeen ei velvoitetarkkailukerroilla hygieenisesti huono alue ole ollut laaja. Tulvatilanteissa mereen tulee jätevedenpuhdistamon purkualueen lähelle hygieenistä kuormitusta myös muista lähteistä, eikä näiden vaikutuksia voida erotella toisistaan.

Määräys jätevesien hygienisointiin varautumisesta vuoden 2018 alusta alkaen vaikuttaa luvan haltijan kannalta epätäsmälliseltä. Määräyksestä ei muun muassa käy ilmi, mihin mikro-organismeihin hygienisoinnin pitäisi tehoita tai mikä on riittävä hygieniataso lähtevässä jätevedessä ja merialueella. Määräyksestä ei myöskään käy ilmi, onko puhdistamon varauduttava hygienisoimaan koko käsitelty vesimäärä. Määrätty vähimmäiskausi 1.5.-31.10. on selvästi pidempi kuin yleisten uimarantojen uimakausi 15.6.-31.8. Vastaavaa lupamääräystä ei ilmeisesti ole aiemmin annettu Suomessa saman kokoluokan jätevedenpuhdistamolle, joka johtaa jätevedet mereen. Suunnitelma tulisi esittää Varsinais-Suomen ELY-keskukselle, joka käytännössä joutuisi vastaamaan ennakkotapauksena annetun lupamääräyksen tulkinnasta.

Ympäristölupa on vaadittu tulemaan voimaan välittömästi muutoksenhausta huolimatta myös Auran, Pöytyän ja Oripään sekä Marttilan ja Sauvon yhdyskuntajätevesien osalta, jotta ei pääse syntymään tilannetta, jossa kaikki puhdistamolle johdettavat jätevedet eivät ole ympäristöluvan piirissä.

2. *Turun kaupungin puolesta* on vaadittu, että aluehallintoviraston päätöstä muutetaan siten, että lupamääräyksestä 1 poistetaan purkuviemärin toteuttamista koskeva velvoite, lupamääräyksestä 2 poistetaan jätevesien hygienisointia koskeva määräys sekä lupamääräyksestä 8 poistetaan luvan saajan velvoite toimittaa liittymissopimukset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lupamääräyksen 2 osalta valituksessa on esitetty, että purkupisteessä satamaltaassa ei satamatoiminnan vuoksi ole lainkaan virkistyskäyttöä, jolle voisi aiheutua haittaa puhdistetuista jätevesistä. Virkistyskäyttöalueet sijaitsevat purkupisteeseen nähden riittävän kaukana, jolloin luonnon prosessissa tapahtuva puhdistuminen poistaa riittävästi jäteveden epäpuhtauksia. Uusimman Turun ympäristön merialueen velvoitetarkkailututkimuksen vuosiraportin 2012 mukaan Kakolan poistoputken päässä otetun vesinäytteen enterokokkibakteeripitoisuus oli 3 800 kpl/100 ml. Lähimmällä uimarannalla Ruissalon kansanpuiston kohdalla bakteereja oli enää 81 kpl/100 ml. Turun ympäristön merialueen velvoitetarkkailututkimuksen vuosiraportin 2012 mukaan jätevesien hygieninen vaikutus tuntui keskiarvon perusteella voimakkaasti vain jätevesien purku paikalla. Aurajoen valumalla on suurempi vaikutus merialueen tilaan ja alueen virkistyskäyttöön. Lupamääräys ei paranna veden virkistyskäyttöarvoa. Kun lisäksi otetaan huomioon toimenpiteellä saavutettava hyöty ja toteuttamisen teknistaloudelliset mahdollisuudet, lupamääräys on perusteeton.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Kaarinan terveydensuojeluviranomainen on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta valitusten johdosta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut lausunnon ja ilmoittanut, että Turun seudun puhdistamo Oy on 14.11.2014 hakenut lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta eräiden Kakolanmäen jätevedenpuhdistamolle johdettavien jätevesien osalta.

Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunta on viitannut vastineessaan alue-

hallintovirastolle toimittamaansa 3.1.2014 päivättyyn muistutukseen ja uudistanut aiemmin esittämänsä vaatimuksen 10.000 euron vuotuisesta haittakorvauksesta. Päätöksissä nrot 57/2013/2, 58/2013/2, 59/2013/2 ja 60/2013/2 määrättyjä korvauksia on vaadittu maksettavaksi kalastus- ja osakaskunnan tilille 10 %:n viivästyskorkoineen. Lisäksi on vaadittu suoritettavaksi mahdolliset muut korvaukset, joista osakaskunta ei ole ollut tietoinen.

Vastineessa on esitetty, että osakaskunta ei hyväksy valituksissa vaadittuja lupamääräysten lievennyksiä. Puhdistamon toimintavarmuus ja kapasiteetti eivät ole riittäviä. Muistutuksen mukaan osakaskunnan Hirvensalon Maanpään pohjois-, länsi ja eteläpuolella hallitseman vesialueen tila on huonontunut viiden vuoden aikana selvästi. Sinilevähavainnot, joita ei aiemmin ole ollut, ovat yleistyneet ja myös veden sameus on lisääntynyt. Puhdistamon toiminta aiheuttaa suuren riskin ja haittaa osakaskunnan vesialueelle ja sen virkistyskäytölle.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antamassaan vastineessa todennut muun muassa, että hygienisointiin varautumista koskeva lupamääräys on perusteltu. Jätevesien hygieeninen laatu on viime aikoina ollut korostetusti esillä ja sitä koskevia määräyksiä on annettu useissa puhdistamopäätöksissä. Varautumista koskeva päätös ei kuitenkaan tarkoita sitä, että hygienisointia pitää käyttää. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sijaan suunnitelma tulisi toimittaa lupaviranomaisen käsiteltäväksi.

Airiston-Velkuan kalastusalue on esittänyt vastineessaan valitusten hylkäämistä.

Senaatti-kiinteistöt on vastineenaan ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

Moikoisten kalastus- ja osakaskunta on vastineessaan vaatinut 5.000 euron vuotuisesta haittakorvausta. Päätöksissä nrot 57/2013/2, 58/2013/2, 59/2013/2 ja 60/2013/2 määrättyjä korvauksia on vaadittu maksettavaksi kalastus- ja osakaskunnan tilille 10 %:n viivästyskorkoineen. Lisäksi on vaadittu suoritettavaksi mahdolliset muut korvaukset, joista osakaskunta ei ole ollut tietoinen.

Vastineessa on esitetty, että osakaskunta ei hyväksy valituksissa vaadittuja lupamääräysten lievennyksiä. Puhdistamon toimintavarmuus ja kapasiteetti eivät ole riittäviä.

Turun ympäristönsuojeluviranomainen on antamassaan vastineessa todennut muun muassa, että jätevesien aiheuttama hygieniahaitta rajoittuu normaalioloissa pääosin satama-alueelle ja siten merialueen virkistyskäytölle aiheutuva haitta on melko vähäinen. Mitattujen bakteeripitoisuuksien ei myöskään voida katsoa aiheuttavan merkittävää haittaa vesieliöstölle. Turun edustan merialueen yleinen käytettävyyden on Suomen ympäristökeskuksen raja-arvoihin perustuvan luokittelun mukaan kohentunut olennaisesti Kakolanmäen puhdistamon käyttöönoton jälkeen. Merialueen tila on kuitenkin pysytellyt pääosin tyydyttävänä, välttävänä tai huonona jätevesien purkupaikan läheisissä salmissa. Näin on etenkin hygieenisen laadun osalta. Vesipuidedirektiivin mukaisessa vedenlaatutarkastelussa Turun edustan salmien vedenlaatu on luokiteltu välttäväksi tavoitetason ollessa hyvä. Direktiivin mukaisessa luokittelussa bakteerit

otetaan huomioon avustavana tekijänä, joka ei Turun edustalla vaikuta määräävästi veden laatuluokkaan. Jonkun muun toimijan aiheuttama kuormitus ei voi olla peruste hygienisointivaatimuksen poistamisella lupamääräyksistä.

Turun seudun puhdistamo Oy:lle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen Turun kaupungin valituksen johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Turun kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen Turun seudun puhdistamo Oy:n valituksen johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Turun terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Kaarinan kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Kaarinan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Naantalin kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Naantalin ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Naantalin terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Raision kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Raision ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Raision terveydensuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimittanut hallinto-oikeudelle tiedoksi 30.1.2015 annetun päätöksen nro 9/2015/2, jolla Turun seudun puhdistamo Oy:lle on myönnetty lupa valituksenalaisen päätöksen mukaisen toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Turun seudun puhdistamo Oy on antamassaan vastaselityksessä todennut muun muassa, että aluehallintoviraston 30.1.2015 antama päätös nro 9/2015/2 on vastaus valituksessa esitettyyn vaatimukseen toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

Turun apulaiskaupunginjohtaja on antanut kaupungin puolesta vastaselityksen.

Turun kaupungin apulaiskaupunginjohtajalle, joka on allekirjoittanut valituksen yhdessä kaupunginsihteerin kanssa, on 21.12.2015 saantitodistuksella lähetetyllä kirjeellä varattu tilaisuus esittää selvitys siitä, mihin Turun kaupungin valitusoikeus asiassa perustuu. Lisäksi hänelle on varattu tilaisuus esittää selvitys oikeudesta käyttää kaupungin/kaupunginhallituksen puhevaltaa valitusasiassa. Selvitys on pyydetty uhalla, että asia voidaan muutoin jättää tutkimatta. Selvitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Turun kaupungin puolesta tehtyä valitusta eikä Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunnan sekä Moikoisten kalastus- ja osakaskunnan vastineissa esitettyjä vaatimuksia.

2. Hallinto-oikeus hylkää Turun seudun puhdistamo Oy:n valituksen.

Valituksen vireillä olosta johtuneen ajan kulumisen vuoksi hallinto-oikeus pidentää valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 2 hygienisointia koskevan suunnitelman esittämiselle asetettua määräaika 31.12.2016 saakka.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Turun kaupungin puolesta tehty valitus

Ympäristönsuojelulain 97 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus on 1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön- terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, 3) toiminnan sijaintikunnalla tai muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella taikka 5) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 84/1999) todetaan lakiesityksen 97 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta muun muassa, että kunnan puhevaltaa asiassa käyttäisi kunnanhallitus.

Hallintolainkäyttölain 28 §:n 1 momentin mukaan jos valitus on puutteellinen, valittajalle on varattava tilaisuus täydentää sitä, jollei täydentäminen ole asian käsittelyn kannalta tarpeellonta. Pykälän 2 momentin mukaan valittajalle on annettava valituksen täydentämistä varten kohtuullinen määräaika ja samalla ilmoitettava, millä tavoin valitus on puutteellinen.

Hallintolainkäyttölain 51 §:n 2 momentin mukaan jos valitusta ei ole tehty määräajassa tai jos asian tai siinä esitetyn vaatimuksen ratkaisemisella on muu

este, valitus tai vaatimus jätetään tutkimatta.

Turun kaupungin apulaiskaupunginjohtaja ei ole hallinto-oikeuden pyynnöstä huolimatta esittänyt selvitystä kaupungin valitusoikeuden perusteesta tai oikeudestaan käyttää kaupungin puhevaltaa tässä asiassa. Turun kaupungin puolesta tehty valitus on siten jätettävä tutkimatta.

Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunnan sekä Moikoisten kalastus- ja osakaskunnan vastineissa esitetyt vaatimukset

Hallinto-oikeudessa on luvan haltijan tekemän valituksen johdosta vireillä Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.10.2014 antamaa päätöstä nro 167/2014/2 koskeva valitusasia. Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunta sekä Moikoisten kalastus- ja osakaskunta ovat esittäneet vaatimuksensa muutoksenhaun johdosta antamissaan vastineissa, jotka ovat saapuneet hallinto-oikeuteen vasta 8. ja 9.1.2015 sekä siten valituksen tekemiselle säädetyn määräajan jälkeen.

2. Pääasia

Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon puhdistetut jätevedet johdetaan Linnanaukkoon, jonne on johdettu myös Turun puhdistamon jätevedet. Paikka on melko suljettu ja kapeiden salmien ympäröimä. Myös Aurajoen tuoma haja-kuormitus vaikuttaa tuntuvasti veden laatuun etenkin salmi- ja lahtialueilla, joilla veden vaihtuminen on hidasta ja virtaukset suunnaltaan vaihtelevia. Salmialueilla alueen ekologinen luokka on välttävä ja kauempana laajemmilla vesialueilla tyydyttävä. Puhdistamon purkupaikassa Linnanaukossa meriveden yleinen käytettävyys on pysynyt huonona. Ravinnekuormituksen ohella siihen on vaikuttanut jäteveden mukana tulevat suolistoperäiset bakteerit. Edellä todetun johdosta hallinto-oikeus katsoo, että hygienisointiin varautuminen on perusteltua. Virkistyskäyttöaikana käsitellyistä jätevesistä voi aiheutua sellaista haittaa, että jätevedet on hygienisoitava. Vesi kulkeutuu satama-altaassa olevasta purkupaikasta salmialueille, joilla sijaitsee uimarantoja. Hygienisointi voi olla tarpeen myös muissa poikkeustilanteissa. Hakemuksen mukaan puhdistamolla on jo tilavaraus lähtevän jäteveden UV-desinfiointille.

Yllä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei lupamääräystä 2 ole syytä muuttaa valituksessa esitetyllä tavalla.

Aluehallintovirasto on 30.1.2015 antanut jätevedenpuhdistamolle luvan toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta. Näin ollen enempi lausuminen lupapäätöksen voimaantuloa koskevan muutosvaatimuksen osalta raukeaa.

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintolainkäyttölaki 22 §, 26 §, 28 § ja 51 § 2 mom
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 43 § 1 ja 3 mom, 50 §, 53 § 1 mom,
 96 § 1 mom ja 97 § 1 mom
 Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Turun, Kaarinan, Naantalin ja Raision kaupunginhallitusten on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kaupungin ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 11.4.2016.

Valitusosoitus on liitteenä YmpJp (07.07).

Diaarinumerot

01783/14/5110

01787/14/5110

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Päivi Jokela ja Reeta-Kaisa Eriksson sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Varpu Kujanpää.

Päivi Jokela

Varpu Kujanpää

Reeta-Kaisa Eriksson

Esittelijä
hallinto-oikeussihteeri

Taija Randen

Toimituskirjan antaja:

Riikka Walldén
lainkäyttösihteeri

Diaarinumerot

01783/14/5110

01787/14/5110

Jakelu

Päätös ja maksu

Turun seudun puhdistamo Oy, oikeudenkäyntimaksu 97 euroa
(oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä)

Turun kaupunki, maksutta
Apulaiskaupunginjohtaja Jarkko Virtanen

Moikoisten kalastus- ja osakaskunta, maksutta

Maanpään-Unkilan kalastus- ja osakaskunta, maksutta

Jäljennös maksutta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Turun kaupunginhallitus

Turun ympäristönsuojeluviranomainen

Turun terveydensuojeluviranomainen

Kaarinan kaupunginhallitus

Kaarinan ympäristönsuojeluviranomainen

Kaarinan terveydensuojeluviranomainen

Naantalin kaupunginhallitus

Naantalin ympäristönsuojeluviranomainen

Naantalin terveydensuojeluviranomainen

Raision kaupunginhallitus

Raision ympäristönsuojeluviranomainen

Raision terveydensuojeluviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kalatalousviranomainen

Airiston-Velkuan kalastusalue

Senaatti-kiinteistöt

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

RW

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettavan valituskirjelmän tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Oikeusministeriö lähettää erikseen laskun oikeudenkäyntimaksusta.

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä (asian esittelijä) kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä (hallinto-oikeuden päätöspäivämäärä) siten kuin hallintolaissa säädetään.

Vaasan hallinto-oikeus
PL 204, 65101 Vaasa
vaasa.hao@oikeus.fi
Fax 029 56 42760

Oikaisuvaatimus on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajassa ennen virka-ajan päättymistä klo 16.15.

Maksu perustuu tuomioistuinmaksulakiin (1455/2015) tai lakiin tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista (701/1993, ennen 1.1.2016 vireille tulleet asiat).

Bilaga till förvaltningsdomstolens beslut

RÄTTEGÅNGSAVGIFTEN

Justitieministeriet sänder en separat räkning för rättegångsavgiften.

Omprövning av ett beslut om att en avgift påförs får begäras hos den tjänsteman (föredraganden) som har påfört avgiften inom sex månader från det att avgiften påfördes (förvaltningsdomstolens beslutsdatum), på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Vasa förvaltningsdomstol
PB 204, 65101 Vasa
vaasa.hao@oikeus.fi
Fax 029 56 42760

Begäran om omprövning ska tillställas förvaltningsdomstolen inom utsatt tid före tjänstetidens utgång kl 16.15.

Avgiften har påförts med stöd av lagen om domstolsavgifter (1455/2015) eller lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993, ärenden som blivit anhängiga före 1.1.2016).

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ MAKSU

Muutoksenhakijan on aikanaan lunastettava korkeimman hallinto-oikeuden päätös ja suoritettava siitä **oikeudenkäyntimaksuna 500 euroa**, ellei päätöstä ole säädetty laissa maksuttomaksi tai maksusta ole myönnetty vapautusta. (Tuomioistuinmaksulaki 2, 3, 5, 7, 8 ja 9 §:t).

AVGIFT FÖR HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Då högsta förvaltningsdomstolens beslut meddelas skall ändringssökanden inlösa högsta förvaltningsdomstolens beslut och för det betala **rättegångsavgift 500 euro**, ifall inte beslutet i lagen har stadgats vara avgiftsfritt eller befrielse från avgiften har beviljats.
(Lag om domstolsavgifter 2, 3, 5, 7, 8 och 9 §)